

ВЗАЄМОДІЯ СЛІДЧОГО ТА ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ

Стеценко Л., студента гр. Юм-61

Перед органами слідства та дізнання стоїть загальне завдання боротьби із злочинністю. Її успіх значною мірою залежить від того, наскільки чітко організована їх взаємодія при розслідуванні та попередженні злочинів. Правовими підставами взаємодії слідчого з оперативними підрозділами є положення статей 104, 114, 139 Кримінально-процесуального кодексу (далі — КПК) України, Законів «Про міліцію», «Про Службу безпеки України», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», відомчі нормативні акти, прийняті Генеральною прокуратурою України, МВС України, СБУ. Вони визначають форми взаємодії слідчого з оперативними працівниками від моменту виникнення приводу до порушення кримінальної справи до завершення розслідування. Відповідно до ч.3 ст. 114 КПК слідчий по розслідуваній ним справі вправі давати органам дізнання доручення та вказівки про провадження розшукових і слідчих дій, вимагати від органів дізнання допомоги доручення та вказівки слідчого є для органів дізнання обов'язковими. Обсяг дій, самостійно виконуваних оперативними працівниками за дорученням слідчого, може бути дуже великий: затримання та розшук злочинця, викрадених матеріальних цінностей, транспортних засобів, пошук речових доказів, майна, виявлення потерпілих і слідків, проведення оглядів, обшуків, виїмок, отримання зразків для порівняльного аналізу, дослідження та проведення допитів. Взаємодія повинна організовуватися лише за тими справами, за якими для розкриття злочину та його розслідування може знадобитися допомога органів дізнання оперативно - розшуковими і процесуальними засобами. Приймавши справу до свого провадження та дійшовши висновку, що для роботи над нею необхідна допомога оперативних працівників, Взаємодія може бути епізодичною, тобто слідчий обмежується дачею оперативному підрозділу разових доручень щодо виконання окремих чи розшукових дій та довготривалою, тобто взаємодія є узгодженою співпрацею слідчого та працівників міліції протягом тривалого періоду. Даючи доручення оперативним підрозділам, слідчий повинен не лише вказати його мету, час і особу, стосовно якої має бути

проведена певна дія, а й проінформувати оперативника про обставини справи для того, щоб виконавець міг найбільш цілеспрямовано, а не механічно, виконувати поставлене завдання.

Слід зазначити, що не завжди у письмовому дорученні можна викласти всі необхідні дані. Тому іноді доцільно є додаткова усна інформація чи навіть надання оперативному працівнику можливості ознайомитися з матеріалами справи. Оскільки дані, здобуті оперативним шляхом, не мають доказового значення і в подальшому перевіряються процесуальними засобами, оперативні працівники по можливості повинні вказати у своїй інформації, яким чином можна перевірити здобуті дані. Тому доцільно, щоб слідчий у своїх письмових дорученнях звертав на це увагу працівників міліції. Важливою формою взаємодії є спільне обговорення і взаємний обмін версіями. У справах, по яких слідчий виїздить на місце події спільно з оперативними й іншими працівниками, вже з самого початку розслідування виникає необхідність узгодити організацію та тактичні питання, пов'язані як із виїздом і оглядом, так і з проведенням інших, що впливають з його результатів, невідкладних слідчих і оперативно-розшукових дій по встановленню злочинця та виявленню доказів. У такому випадку доцільно узгодити спільно з оперативними працівниками всю сукупність фактичних даних, зібраних у результаті проведення невідкладних дій.

Висунуті в процесі обговорення версії повинні знайти своє відображення як у плані розслідування, в якому вказуються всі необхідні для перевірки версії слідчих і розшукових дій, так і плані оперативно-розшукових дій, який складають оперативні працівники.

Взаємодія слідчого і оперативних працівників здійснюється у формі, яка носить тільки офіційний характер. У той самий час офіційні відносини не повинні заважати створенню атмосфери співпраці та взаємодопомоги між слідчим і оперативними працівниками при розслідуванні кримінальних справ.

Отже, взаємодія слідчого й оперативного працівника, а також в окремих випадках експерта-криміналіста, значно підвищує результативність слідчих дій за умови точного та якісного виконання обов'язків учасниками на основі спільного планування, взаємної поінформованості.